

Gedeeltelijk herinvesteren, geen vrijval HIR

16 februari 2012

De ondernemer die een bedrijfsmiddel met boekwinst verkoopt, kan die winst reserveren – en zo directe belastingheffing over die winst voorkomen – als hij van plan is om te gaan herinvesteren in nieuwe, andere bedrijfsmiddelen. Dat herinvesteringsvoornemen is cruciaal voor het vormen én het aanhouden van de herinvesteringsreserve. Ook als de ondernemer in eerste instantie slechts gedeeltelijk herinvesteert, en hij daardoor niet de volledige HIR kan benutten. Als de ondernemer een verdergaand herinvesteringsvoornemen heeft, leidt een gedeeltelijke herinvestering niet tot vrijval van de resterende HIR. De boekwaarde-eis speelt daarbij geen enkele rol, zo blijkt uit een recente uitspraak van Rechtbank Den Haag.

BV Goudgeland exploiteerde vastgoed. De BV verkocht in 2006 een verhuurd bedrijfspand en behaalde daarbij een boekwinst van € 936.182. Die winst reserveerde zij in een HIR; de BV was voornemens om op een haar toebehorend perceel grond een nieuw bedrijfspand te realiseren ter vervanging van het verkochte pand.

In 2008 kocht BV Goudgeland een verhuurd bedrijfsgebouw in de VS voor € 322.731. De BV kwalificeerde die aankoop als een gedeeltelijke herinvestering; zij boekte, rekening houdend met de boekwaarde-eis, € 123.320 af op de HIR. Voor de inspecteur was dat het signaal om de resterende HIR van € 812.862 alsnog tot de winst van de BV over 2006 te rekenen. Hij stelde dat BV Goudgeland geen herinvesteringsvoornemen had voor het meerdere bedrag van de HIR. De BV weersprak dat. Zij stelde dat zij tot medio 2009 het voornemen had om een nieuw bedrijfspand te bouwen op het haar toebehorend perceel bouwgrond ter vervanging van het in 2006 verkochte pand. Zij overlegde een aanvraag van een bouwvergunning, gedagtekend 19 juli 2004, waarin een aanneemsom van € 875.000 werd genoemd, met de bijbehorende bouwtekeningen. Pas in de loop van 2009 was gebleken dat de financiering van de nieuwbouw niet haalbaar was vanwege de economische crisis. Het restant van de HIR moest volgens de BV dan ook pas in 2009 vrijvallen. De inspecteur volhardde in zijn standpunt. Voor Rechtbank Den Haag voerde hij – subsidiair – aan dat als de rechtbank niet kon beslissen dat de resterende HIR in 2006 volledig moest vrijvallen, de HIR dan in ieder geval gedeeltelijk moest vrijvallen op grond van de boekwaarde-eis. Van de behaalde boekwinst van € 936.182 kon volgens de inspecteur maximaal € 334.350 gereserveerd worden. (Hij berekende dat door de boekwinst van € 936.182 te vermenigvuldigen met 875/ 2.450, de bouwsom van de voorgenomen nieuwbouw ten opzichte van de opbrengst van € 2.450.000 van het verkochte pand).

Rechtbank Den Haag besliste dat BV Goudgeland ultimo 2006 de volledige boekwinst kon reserveren, en dat die reserve kon blijven bestaan indien en zo lang de BV het voornemen had om de volledige boekwinst te gaan herinvesteren. De BV had dat voornemen duidelijk aangetoond, met de investering in de VS, én met de concrete plannen voor nieuwbouw. De inspecteur had niet aannemelijk gemaakt dat het herinvesteringsvoornemen niet verder reikte dan de eerste investering in de VS. De rechtbank wees ook het subsidiaire standpunt van de inspecteur af: de boekwaarde-eis geldt bij afboeking op een HIR, niet reeds bij de vorming daarvan.

Commentaar

Deze uitspraak illustreert het belang van een goede onderbouwing van het herinvesteringsvoornemen, vooral bij een gefaseerde aanwending van de HIR. Het principiële punt in deze uitspraak – dat de boekwaarde-eis geen rol speelt bij de vorming van de HIR – is zonder meer gunstig voor de praktijk.